

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КОЛЕДЖ НАФТОГАЗОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ, ІНЖЕНЕРІЇ ТА
ІНФРАСТРУКТУРИ СЕРВІСУ
ОДЕСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

V НАУКОВО-МЕТОДИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

***«Перспективи розвитку коледжів
та їх роль у здобутті
вищої освіти»***

Збірник тез доповідей
(Частина I)

Підписано до друку 27.03.2018р.
Формат 60х84/16. Ум. друк. арк.4.5.
Наклад 70 прим. Замовлення № 1161.
Надруковано РВЦ «Технолог»

Одеса
2018

СКЛАД ОРГКОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

Тришин Федір Анатолійович Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи Одеської національної академії харчових технологій, к.т.н., доцент

Заступник голови (координатор):

Глушков Олег Анатолійович В.о. директора коледжу нафтогазових технологій, інженерії та інфраструктури сервісу ОНАХТ, к.т.н.

Члени оргкомітету:

Мураховський Валерій Генріхович Директор навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти ОНАХТ, к.ф.-м.н., доцент

Єпур Ольга Сергіївна В.о. директора коледжу промислової автоматики та інформаційних технологій ОНАХТ

Коваленко Анатолій Володимирович Директор Одеського технічного коледжу ОНАХТ

Лукіяник Олександр Григорович В.о. директора механіко-технологічного коледжу ОНАХТ

Риженко Людмила Дмитрівна Методист вищої категорії навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти ОНАХТ

Секретар оргкомітету:

Березовська Людмила Віталіївна Завідуюча відділенням технологіко-економіки коледжу нафтогазових технологій, інженерії та інфраструктури сервісу ОНАХТ

ЗМІСТ

I	СУЧАСНА МОДЕЛЬ КОЛЕДЖУ: ОСВІТНЯ, НАУКОВА, МЕТОДИЧНА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ	5
	Інноваційна педагогічна діяльність як механізм забезпечення якості вищої освіти	5
	<i>І.В. Черненко, викладач-спеціаліст, КНТІС</i>	
	Сучасна модель коледжу: освітня, наукова, методична та інноваційна діяльність	6
	<i>Ю.В. Деде, викладач-спеціаліст, КНТІС</i>	
	Перспективи розвитку коледжів та їх роль у здобутті вищої освіти	8
	<i>Н.Б. Тирищук, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист, КПАІТ</i>	
	Впровадження інноваційних технологій навчання — основа підготовки сучасних спеціалістів	10
	<i>Т.Ю. Кириллова, викладач вищої категорії, МТК</i>	
	Перспективи організації та розвитку прикладної науки коледжів у сучасних умовах	12
	<i>В.Л. Бакулевський, викладач вищої категорії, МТК</i>	
	Деякі міркування про сучасну модель підготовки бакалаврів інженерного спрямування	14
	<i>К.В. Резник, к.т.н. доцент ОНАХТ, П.П. Литвиненко, викладач вищої категорії, А.А. Зобов, викладач вищої категорії, МТК</i>	
II	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОГО СКЛАДУ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ	16
	Забезпечення якісного складу педагогічних та науково-педагогічних кадрів у коледжах	16
	<i>Ю.Ю. Суліма, к.т.н., викладач вищої категорії, ОТК</i>	
	Забезпечення якісного складу науково-педагогічних та педагогічних кадрів	18
	<i>М.М. Іванова, викладач другої категорії, ОТК</i>	
	Забезпечення якісного складу педагогічних кадрів: модель сучасного викладача коледжу	19
	<i>О.В. Волинчук, викладач другої категорії, КНТІС</i>	
	Забезпечення якісних педагогічних та науково-педагогічних кадрів	21
	<i>Д.І. Леонова, к.б.н., викладач-спеціаліст, КНТІС</i>	
	Сучасні системи підвищення кваліфікації викладачів коледжу	23
	<i>О.А. Осіння, викладач першої категорії, КПАІТ</i>	
	Актуальні завдання якісного кадрового забезпечення коледжу	25
	<i>Р.В. Стоянова, викладач вищої категорії, О.П. Ксендзенко, викладач вищої категорії, С.П. Глузук, викладач II к., КПАІТ</i>	

Вимоги до особистості викладача вищого навчального закладу	32
<i>К.С. Ігнат'єва, викладач вищої категорії, МТК</i>	
Професійна культура викладача	34
<i>Є.І. Колесник, викладач вищої категорії, МТК</i>	
Сучасна модель коледжу.	
Комунікативна компетентність у системі людських стосунків	36
<i>В.В. Ольховська, викладач вищої категорії, МТК</i>	
Техніка організації і проведення методичних заходів	38
<i>Т.О. Омельченко, методист</i>	
<i>Л.В. Мельник, викладач-методист вищої категорії, МТК</i>	
Психолого-педагогічна модель сучасного викладача вищої школи як основа змісту освітньо-професійних програм	39
<i>Л.В. Березовська, викладач вищої категорії, КНТІС</i>	
ІІІ АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	43
Академічна доброчесність – запорука якісної освіти	43
<i>І. В. Каменчик, викладач другої категорії, МТК</i>	
Академічна доброчесність в історичній ретроспективі	45
<i>С.А. Мельничук, викладач другої категорії, КНТІС</i>	
Дослідження рівня академічної доброчесності серед студентів КНТІС ОНАХТ	47
<i>Н.К. Пеньковська, к.п.н., викладач вищої категорії, КНТІС</i>	
Академічна доброчесність як важлива складова забезпечення якості вищої освіти	52
<i>В.В. Касаджик, викладач першої категорії, ОТК</i>	
Академічна доброчесність як важлива складова Забезпечення якості освіти	54
<i>К.П. Васильєва, викладач вищої категорії, ОТК</i>	
Щодо внутрішньої системи забезпечення академічної доброчесності	56
<i>О.В. Коробкіна, викладач вищої категорії, ОТК</i>	
Академічна доброчесність як важлива складова Забезпечення якості вищої освіти	62
<i>І.М. Рудець, викладач вищої категорії, ОТК</i>	
Академічна доброчесність як важлива складова забезпечення якості вищої освіти	65
<i>І.С. Маначина, викладач І к., О.В. Флешерівська, викладач вищої категорії, О.Ф. Солов'єнко, викладач вищої категорії, КПАІТ</i>	

І. СУЧАСНА МОДЕЛЬ КОЛЕДЖУ: ОСВІТНЯ, НАУКОВА, МЕТОДИЧНА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**І.В. Черненко, викладач-спеціаліст,
Коледж нафтогазових технологій, інженерії та інфраструктури сервісу**

Умови сучасного життя, зростаючий обсяг інформації вимагають, щоб вищі навчальні заклади готували студентів, які уміють самостійно здобувати знання, виділяти головне, швидко орієнтуватися в конкретній ситуації. Реформування системи освітні в Україні набуло нині глобального характеру. Формується парадигма освіти, яка передбачає використання нових освітніх моделей, методик і технологій. Нова парадигма як пріоритетне завдання освіти (загальної, середньої та вищої) передбачає орієнтацію на інтереси особистості адекватності сучасним тенденціям суспільного розвитку.

Термін «модель» широкоживаний не лише в науковій літературі, причому залежно від ситуації в нього вкладається різний зміст.

Модель – це відображення в схемі, формулі, взірці тощо характерних ознак об'єкта, який досліджується. Вона є спрощеною конкретною життєвою (управлінською) ситуацією, іншими словами, у моделях певним чином відображаються реальні події, обставини тощо.

Необхідність застосування моделей пояснюється такими причинами:

- складністю реального світу, виробничої діяльності;
- наявністю багатофакторних залежностей у процесі розв'язання управлінських завдань;
- необхідністю експериментальної перевірки альтернативних управлінських рішень;
- доцільністю орієнтувати управління на майбутнє.

Досліджуючи сучасні моделі коледжу: освітню, наукову, методичну та інноваційну діяльність, на мою думку потрібно більш акцентувати увагу на таку модель, як інноваційна діяльність.

Новація – це дещо нове, чого не було раніше у сфері освіти або педагогіки. Таким чином, можна виокремити наступні ознаки освітніх новацій:

- актуальність;
- новизна (об'єктивна або суб'єктивна), оригінальність;
- затребуваність;
- її потенційна можливість дозволяє загостритися протиріччям;
- готовність педагогічної науки пояснити нововведення;
- діалектичний зв'язок з освітніми системами;
- збільшення наукового чи суб'єктивного знання.

До числа додаткових вимог також слід віднести:

akademichnadobrochesnist-mifichna-kontsepsiya-chi-dievij-instrument-zabezpechennyayakosti-vishchoji-osviti.

3. Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти: Лист МОН № 1/9-565 від 26.10.17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/files/normative/2017-10-26/8150/565.pdf>.

4. The Bucharest Declaration on Ethical Values and Principles of Higher Education in the Europe Region [Electronic resource]. – Accessed mode: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/03797720500083922?journalCode=che20>.

ЩОДО ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

О.В. Коробкіна, викладач вищої категорії
Одеський технічний коледж

Останні роки українська наукова та освітня спільнота все більше звертається до питань академічної доброчесності та впровадження міжнародних академічних стандартів. З точки зору світових стандартів вищої школи академічна доброчесність це дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти.

Актуальність запровадження принципів академічної доброчесності в Україні назріла давно. За словами Володимира Саценка, засновника сайту “Освітні тренди, «Українська академічна культура, де внаслідок викривлення цілей та цінностей освіти загалом, та вищої освіти зокрема, добре ім’я студента чи науковця, престижність статусу академічної людини (такої, що належить до академічної спільноти), добра репутація поступилися місцем званням і посадам, заради яких ці наукові звання здобуваються.[1]

Тому важливим є донесення та інформування педагогічної спільноти та здобувачів вищої освіти щодо важливості застосування та популяризації принципів академічної доброчесності в рамках навчального процесу та наукової діяльності, які приведуть до якісних змін системи вищої освіти.

Відповідно до Закону України «Про освіту» *академічна доброчесність* – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.[2, ст.42, п.1]

Як відомо, в перекладі з латини integrity – означає “довершеність, повнота, цілісність” психологічного стану людини, який відзначається її внутрішньою гармонією, стійкістю і послідовністю морального образу. (Killinger 2010, с. 12)[1] У поєднанні зі сполучним прикметником academic, як ознаку належності того чи іншого суб’єкта чи предмету до школи чи університету, процесів

навчання та мислення, отримуємо категорію академічної доброчесності (academic integrity).

Міжнародний центр академічної доброчесності при Ратлендському інституті етики, Університет Клемсон розробив документ “Фундаментальні цінності академічної доброчесності” за яким, академічна доброчесність – це відданість академічній спільноті шести фундаментальним цінностям: чесності, довірі, справедливості, повазі, відповідальності й мужності.[1]

Академічній доброчесності протиставляється категорія академічної нечесності, основні прояви якої знаходимо у таких видах діяльності: фабрикація, фальсифікація даних, хабарництво, академічний саботаж, професорська нечесність, академічне шахрайство, найпоширенішою формою якого є списування та плагіат.

Отже, академічна доброчесність, з одного боку, є складною категорією, яка поєднує в собі етичні норми й правила поведінки людини в освітньо-науковому середовищі. З іншого, існує цілий комплекс чинників, передусім морально-культурних, інституційних, виховних, які впливають ззовні чи зсередини на вищий освітній заклад, визначаючи його спроможність та прагнення протидіяти академічній нечесності. У будь-якому разі така цілісна система норм, правил, устроїв потребує значних ресурсів, часу та навіть волі й мужності окремих осіб для свого утвердження, і в жодному випадку не може з’явитись одномоментно чи випадково.

На жаль, на сьогодні, виходячи із міжнародного дослідження студентів економічного і бізнес-профілю, яке базувалося на опитуванні респондентів з багатьох куточків світу, у тому числі з України, було показано, що випадки академічного шахрайства найчастіше зустрічаються саме в нашій країні, а найменше схильності до таких проступків у представників Албанії, Киргизстану і США [3].

Країни з високим рівнем академічної доброчесності не мають такої проблеми як «визнання дипломів».[4]. Академічна доброчесність дозволяє системі освіти залишатися дієвою, такою що справді дає знання та навички, а не лише документи про здобуття освіти.

«Прояви академічної НЕдоброчесності..... не можуть бути визначальними для всієї системи освіти, зокрема вищої, оскільки вони руйнують її, перетворюючи навчальний процес на імітацію. Нечесність в освіті негативно впливає і на все суспільство, і на кожного окремого індивіда, адже створює систему, в якій неможливо досягнути успіху чесним шляхом, а таке суспільство/країна не можуть бути успішними в довготривалій перспективі.»[5].

Нову систему вищої освіти сформувати можна тоді, коли студент, як споживач освітніх послуг, стане активним учасником реформ, визначатиме коло освітніх проблем, пропонуватиме шляхи вдосконалення навчального процесу.[6].

Отже, впровадження принципів академічної доброчесності в українських вищих навчальних закладах – це нагальне питання підняття якості вищої освіти та репутації самих ВНЗ, підвищення їхнього рейтингу, визнання дипломів ВНЗ

на європейському та світовому рівнях, підвищення конкурентоспроможності випускників цих ВНЗ.

Оскільки ці та інші питання на сьогодні не знаходять достатньої уваги в Україні як в наукових дослідженнях, так і в напрямі аналізу сучасного світового досвіду у сфері протидії академічній нечесності, вважаю, що ця тема є неабияк актуальна у часи перебудови національної освіти і потребує поширення і розкриття.

Із новим Законом про освіту з'явився конкретний інструмент боротьби з академічною нечесністю. Розглянемо, як діятиме стаття 42 Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII Дотримання академічної доброчесності. Відповідно до Закону України «Про освіту» порушеннями академічної доброчесності є такі дії:

академічний плагіат → представлення результатів наукової діяльності інших осіб як результатів власного дослідження, а також відтворення текстів інших авторів без зазначення авторства;

самоплагіат → представлення своїх уже опублікованих наукових результатів як нових;

фабрикація → вигадкування інформації, що використовується в освітньому процесі;

фальсифікація → зміна чи модифікація інформації, яка стосується освітнього процесу;

списування → використання під час письмових робіт зовнішніх джерел інформації, крім дозволених;

обман → неправдиве інформування щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;

хабарництво → надання або отримання коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ чи пропозиція щодо цього з метою отримання переваги в освітньому процесі;

необ'єктивне оцінювання → свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання.

Дотримуватися академічної доброчесності мають обидві сторони освітнього процесу.

Види академічної відповідальності за конкретні порушення академічної доброчесності визначають спеціальні закони та/або внутрішні положення навчального закладу.

В рекомендаціях Міністерства освіти і науки України «Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти», для акцентування розробки механізмів, які будуть регулювати, регламентувати та контролювати дотримання академічної доброчесності в українських ВНЗ, запропоновані заходи щодо внутрішньої системи забезпечення якості освіти та заходів для реалізації принципів академічної доброчесності. Ці заходи наголошують на створенні відповідної нормативно-правової бази. ВНЗ на національному рівні рекомендовано створити відповідні кодекси, положення, правила та пам'ятки, які регламентуватимуть та повідомлятимуть про нові

правила гри, яких віднині мусить дотримуватися учасники академічного процесу не тільки по совісті, але до вимоги Закону.

Кодекси честі як один із напрямів упровадження принципів академічної доброчесності у ВНЗ уже створені та затверджені у деяких закладах. Наступним кроком є формування етичних комісій, прописування ролей та повноважень членів цих комісій, порядок прийняття та оскарження рішень тощо.

Переліковані вище види порушень академічної доброчесності у той чи інший мірі спостерігаються і у ВНЗ І-ІІ р.а., і кожне з них вимагає уважного обговорення. У науково-творчому середовищі ідуть, наприклад, дебати - що таке плагіат: копіювання чужих думок чи творчий підхід? Є думка, що плагіат носить більш ненавмисний характер, ніж навмисний. Можливо необхідно скорегувати правила оформлення науково-методичних робіт і посилити контроль за їх виконанням.

Для популяризації принципів та норм академічної доброчесності у коледжах, а також для запобігання таких видів академічної недоброчесності як фабрикація, фальсифікація даних, списування та плагіат, пропонується збільшити увагу на інтерактивні форми навчання: групова дискусія, ділова гра, диспут, дискусія, розробка проєктів, колективне рішення творчих задач, тренінг (коучинг), круглий стіл, вебінари тощо. Циклова комісія економічних дисциплін вважає, що залучення студентів до колективних форм науково-творчої роботи різними методами інтерактивних технологій здатні забезпечити дотримання принципів академічної доброчесності у вищій школі. Саме колективна співпраця студентів та педагогів, на нашу думку, є важливим заходом долучення до дотримання академічної доброчесності, яка не дає можливості плагіату, фальсифікації даних, фабрикації та необ'єктивного оцінювання в силу прозорості інформації шляхом групової перевірки та формування даних.

Практика підтверджує, що студентські рухи, які не мають підтримки викладачів та наставників, мають куди менший результат, ніж ті, де викладачі активно на практиці демонструють, як академічна доброчесність формується в навчальній аудиторії.

Інтерактивні методи навчання групового, колективного типу, на наш погляд, дають змогу критичної оцінки професійного рівня, порівняльної оцінки професійного рівня своїх колег і відшукування свого шляху до професійного зростання. Як показує практика, колективна робота не дає ніякої можливості (ні фізичної, ні моральної) фальсифікувати чи фабрикувати дані тому, що інформація стає гласною, обговорюється, колеги з інших закладів теж володіють інформацією, або ж змагаються за звання «кращих». І кожна професійна помилка відмічається колегами, як рівень професійної некомпетентності. Отже, колективні роботи можна розглядати як засіб контролю за дотриманням академічної доброчесності.

На базі комісії економічних дисциплін успішно реалізуються Міжвузівські та обласні науково-практичні студентські конференції, конкурси, круглі столи, олімпіади, тренінги та інші проєкти, де учасники отримують гарну нагоду

поділитися досвідом та обговорити важливі для себе питання, почути критичні відгуки та презентувати власні напрацювання. У процесі реалізації цих проектів, на наш погляд, і відбувається формування нової академічної культури з дотриманням норм академічної доброчесності.

Стало доброю традицією запрошувати на комунікаційні майданчики спеціалістів, а також наших студентів-випускників, які розуміються у нагальних питаннях ведення економічної роботи та бізнесу, і можуть поділитися досвідом, а студенти - дізнатися для себе щось нове та корисне.

Очевидно, що забезпечення академічної доброчесності у ВНЗ не відбудеться миттєво. Для цього потрібен час - для усвідомлення усіма учасниками освітнього процесу необхідності змін, по-перше, у собі, і взагалі, у системі вищої освіти.

Але вже сьогодні ми можемо покласти «початок» цим змінам активно використовуючи класичні та нові інструменти внутрішньої системи навчального закладу, які забезпечать реалізацію норм та принципів академічної доброчесності у ВНЗ.

Для цілісної та ефективної системи забезпечення академічної доброчесності в українській вищій школі доцільно здійснити такі заходи:

- реалізувати власну політику забезпечення академічної доброчесності шляхом розробки кодексів честі студентів і етичних кодексів викладачів та представників адміністрації, створення незалежних, з долученням експертів та громадськості, комітетів з етики, які б наглядали за дотриманням етичних стандартів та вирішували спори у випадку порушення таких;
- створити внутрішню систему збору статистичних даних і моніторингу інформації щодо випадків академічної нечесності в навчальному закладі та їх оприлюднення;
- використовувати спеціалізоване програмне забезпечення для виявлення ознак плагіату [8];
- створення демонстраційних наочних стендів нормативно-технічної документації по оформленню методичних, курсових, дипломних, наукових і ін. робіт; актів, законів (друкованих, наочних, електронних) у навчальних кабінетах та лабораторіях, які є основою дисципліни, яка викладається;
- активізувати колективні форми співпраці викладачів та студентів шляхом конкурсів, дебатів, дискусій та інших форм групових занять, які спонукають до пошуку підтвердженої інформації (статистичні та соціологічні дані, дані підприємств та інші);
- придати індивідуальним завданням більше значимості як формі поглибленого самостійного вивчення: ставити конкретні індивідуальні завдання із технічними вимогами до оформлення індивідуальних робіт, акцентувати роботу на документальні підтвердження вказаної інформації, також обов'язкове підсилення форм контролю (обов'язкове письмове рецензування та інше);
- з метою відповідності своєму кваліфікаційному рівню (в який повинен входити дотримання принципів академічної доброчесності), педагог має підвищувати рівень самоосвіти;

- з метою попередження списування серед студентів підсилити та урізноманітнити виховну роботу;
- стимулювати активність студентів та викладачів щодо участі у різноманітних українських проектах стосовно висвітлення академічної недоброчесності;
- акцентувати роботу циклових комісій та усіх структур вищого навчального закладу на обговорення, гласність та реакцію на усі види порушень академічної доброчесності.

Особисто для мене, академічна чесність асоціюється з порядністю: людина або порядна, або ні; людина не буває «трохи» порядною. Отже, можна погодитись зі словами Т. Фінікова: «...Виховання чесності слід починати з себе, а вже потім добиватися її поширення серед всіх членів академічної спільноти, не допускаючи ніяких форм обману, брехні, шахрайства, крадіжки або інших форм нечесної поведінки, які негативно впливають на якість отриманих академічних ступенів.»[9].

Список використаних джерел:

1. В. Сацк Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти? [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://education-ua.org/ua/articles/930-akademichna-dobrochesnist-mifichna-kontsepsiya-chi-dievij-instrument-zabezpechennya-yakosti-vishchoji-osvitl>. – Назва з екрана.
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] : проект [від 30.03.2016] // Верховна Рада України : офіц. веб-портал. – Електрон. дані. – Київ, 1994–2016. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=58639. – Назва з екрана.
3. Т. Яворська. Академічна доброчесність – запорука якісної освіти. [Електронний ресурс] // Режим доступу: library.vn.ua/Konf2017/text/2017_26.doc. – Назва з екрана.
4. Американські ради оголошують про старт Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні - SAIUP//Сайт- Американські Ради з міжнародної освіти. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.americancouncils.org.ua/uk/news/362>. – Назва з екрана.
5. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні – SAIUP.[Електронний ресурс] // Режим доступу: (<http://www.saiup.org.ua/projekt/c.1>). – Назва з екрана.
6. Жилиєв І. Б. Вища освіта України : стан та проблеми [Електронний ресурс] / І. Б. Жилиєв, В. В. Ковтунець; М. В. Сьомкін. – К. : Науково-дослідний інститут інформатики і права Національної академії правових наук України, Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України, 2015. – 96 с. – Режим доступу: http://ippi.org.ua/sites/default/files/tekst_21072015.pdf
7. Академічна доброчесність —[Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.pedrada.com.ua/.../1506-stattya-42-akademichna-dobrochesnst>. – Назва з екрана.

8. Академічна доброчесність. Університетім. А. Нобеля. [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://duan.edu.ua/uk/students_life/akademichna-dobrochesnist. - Назва з екрана.

9. Т. Фініков. Академічна доброчесність: глобальний контекст та національна потреба // Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд "Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики"; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова – К.; Таксон, 2016. – 234 с.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

І.М. Рудець, викладач вищої категорії
Одеський технічний коледж

Доброчесність в сучасному цивілізованому світі є тим наріжним каменем, який складає фундамент внутрішньої гармонії людини, стійкість її характеру та послідовність морального образу. Вища освіта через навчання і дослідження фактично скріплює цей фундамент елементами академічної доброчесності, які покликані виховувати інтелектуальну гідність і повагу до різноманіття думок та ідей, реалізуючи тим самим свою соціальну місію. Однак, сучасна практика засвідчує, що навчальні заклади часто не дотримуються такого імперативу у своїй діяльності, допускаючи академічну нечесність або ігноруючи академічні проступки з боку студентів, викладачів чи представників адміністрації. Академічна нечесність великою мірою нівелює саму цінність освіти, сприяє фальсифікації вищої школи й тим самим зменшенню її внеску у суспільно-економічний розвиток.

Що таке академічна доброчесність?

Якісна зміна системи вищої освіти вимагає розроблення нових підходів до навчання та викладання, утвердження чесності та етичних цінностей в освітньому процесі і науковій діяльності, створення нових механізмів побудови комунікації в закладах вищої освіти, що сприятиме формуванню високої академічної культури, носіями якої будуть науково-педагогічні і наукові працівники та здобувачі освіти.

28 вересня 2017 року набрав чинності Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, що запровадив і формалізував єдині для всіх рівнів освіти види порушень академічної доброчесності.

Академічна доброчесність — це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Крім того, стаття 42 Закону України «Про освіту» визначає особливості дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними і науковими

працівниками та здобувачами освіти; види академічної відповідальності науково-педагогічних і наукових працівників та здобувачів освіти; права осіб, стосовно яких порушено питання про порушення ними академічної доброчесності тощо.

Проект цього закону передбачає механізм дотримання академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу, вказує на різноманітні види її порушень та форми академічної відповідальності, а принципи чесної праці та навчання виводить на новий ступінь.

Сутність і фундаментальні цінності академічної доброчесності

Міжнародний центр академічної доброчесності при Ратлендському інституті етики, Університет Клемсон в Південній Кароліні, розробив документ "Фундаментальні цінності академічної доброчесності". За цим підходом, академічна доброчесність – це відданість академічній спільноті, навіть перед лицем труднощів, шести фундаментальним цінностям: чесності, довірі, справедливості, повазі, відповідальності й мужності.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

1. Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
2. Дотримання норм законодавства про авторське право;
3. Надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
4. Контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

1. Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
2. Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
3. Дотримання норм законодавства про авторське право;
4. Надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

1. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства; формою академічного плагіату є самоплагіат, що полягає у відтворенні без посилання на джерело інформації власних раніше опублікованих текстів;
2. Фабрикація даних – передбачає штучне створення вигаданих даних чи фактів на підтримку положень, які пропонуються автором у науковій праці;
3. Фальсифікація даних – полягає у свідомій зміні чи модифікації вже наявних даних для підтвердження тих чи інших наукових висновків дослідника;